

Usmernenie pre podania fyzických osôb a právnických osôb

Súdna rada Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) na svojom 8. zasadnutí konanom dňa 15.8.2024 schválila toto usmernenie:

Vypracovaný dokument je zameraný na objasnenie, aké právomoci má súdna rada a jej predseda vo vzťahu k súdnictvu, sudcom a ostatným zložkám justičného systému.

Prijímanie podaní

Podania fyzických osôb a právnických osôb adresované súdnej rade prijíma a vybavenie zabezpečuje v rozsahu svojej pôsobnosti Kancelária Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária súdnej rady“). Všetky podania bez ohľadu na ich označenie sa posudzujú podľa obsahu a príslušnosti na vybavenie. Podanie, v ktorom podávateľ neuvádza svoje meno, priezvisko a adresu pobytu, je anonymným podaním.

Fyzická osoba alebo právnická osoba môže doručiť podanie v listinnej podobe, v elektronickej podobe s autorizáciou podľa osobitných predpisov do elektronickej schránky kancelárie súdnej rady alebo v elektronickej podobe bez autorizácie do emailovej schránky podatelna@sudnarada.gov.sk, prípadne osobne do podateľne kancelárie súdnej rady.

V záujme právnej istoty, podanie doručené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, musí obsahovať meno, priezvisko podávateľa a adresu pobytu (adresu na doručovanie), aby bolo zrejmé, že ho podáva osoba, ktorá je označená ako podávateľ, a že ide o neskrývaný prejav vôle podávateľa. Podanie doručené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu vybaví kancelária súdnej rady v listinnej podobe doručením na adresu pobytu (adresu na doručovanie) z dôvodu, že pri vybavovaní podania môže dôjsť k sprístupneniu citlivých údajov, ktoré nie sú verejne prístupné, a preto adresátom výsledku prešetrenia podania má byť osoba, ktorá je správne identifikovaná ako osoba podávajúca podanie.

Podania, ktoré sú anonymné, nečitateľné, nezrozumiteľné, obsahujúce expresívne výrazy a vulgarity, majúce charakter dopytu, vyjadrenia, názoru alebo sú zaslané len pre informáciu, kancelária súdnej rady nevybavuje; podania sa odkladajú bez písomného vyrozumienia podávateľa.

Kancelária súdnej rady na dodatočné doplnenie podania nevyzýva.

Pôsobnosť Súdnej rady Slovenskej republiky

Súdna rada je ústavný orgán sudcovskej legitimacy. Ako štátny orgán môže konať len na základe Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v jej medziach a v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy. To znamená, že je oprávnená konať len v rozsahu uvedenom v článku 141a a 141b ústavy, ako aj v rozsahu zákonov vykonávajúcich citované články ústavy, predovšetkým zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade

Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnej rade“). Podrobnejšiu úpravu organizácie súdnej rady, pravidiel postupu pri konaní a rozhodovaní súdnej rady, ako aj osobitné druhy konania pred ňou a súvisiace otázky upravuje Rokovací poriadok Súdnej rady Slovenskej republiky.

Dohľadová pôsobnosť Súdnej rady Slovenskej republiky

Podľa **čl. 141a ods. 6 písm. h) a i) ústavy** súdna rada dohliada, či sudca spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že funkciu sudcu bude vykonávať riadne po celý čas trvania funkcie sudcu, ako aj vykonáva dohľad a koná vo veciach majetkových pomerov sudcu. Zároveň súdna rada vykonáva aj ďalšiu pôsobnosť, ak tak ustanoví zákon (čl. 141a ods. 6 písm. k) ústavy).

Predpokladmi sudcovskej spôsobilosti ako podmienky výkonu sudcovskej funkcie (§ 5 ods. 6 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) sú morálny štandard, integrita sudcu pre náležitý a zodpovedný výkon jeho funkcie, ako aj to, že sudca nemá obchodné, majetkové alebo finančné vzťahy s osobami z prostredia organizovaného zločinu.

Dohľadovú kompetenciu súdnej rady nad spĺňaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti upravuje **čl. 141b ústavy**, ktorý poskytuje ústavný základ pre procesný postup a podmienky vykonávania predmetného dohľadu v zmysle ktorej súdna rada prijíma stanoviská podľa čl. 141a ods. 6 písm. b), h) a i) na základe vlastného preverovania, ňou zaobstaraných alebo od štátnych orgánov získaných podkladov a vyjadrenia dotknutej osoby

Podľa § 3b zákona o súdnej rade, súdna rada pri výkone pôsobnosti podľa čl. 141b ústavy:

- a) koná vo veciach písomného vyhlásenia sudcu a majetkového priznania sudcu a vo veciach majetkových pomerov sudcu,
- b) presadzuje opatrenia zamerané na trvalé spĺňanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti, ktoré dávajú záruku, že sudca bude funkciu vykonávať riadne,
- c) vykonáva dohľad nad spĺňaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti,
- d) overuje spĺňanie predpokladov sudcovskej spôsobilosti u kandidátov na funkciu sudcu,
- e) prijíma stanoviská podľa tohto zákona,
- f) uplatňuje návrhové oprávnenia vo veciach disciplinárnej zodpovednosti sudcov (§ 27ha ods. 8 a § 27hb ods. 6 zákona o súdnej rade).

Pôsobnosť Súdnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 141a ods. 6 písm. h) a i) ústavy

V zmysle čl. 141a ods. 6 písm. h) ústavy vykonáva súdna rada dohľad nad spĺňaním predpokladov sudcovskej spôsobilosti, v prípade

- a) obchodných, majetkových alebo finančných vzťahov sudcu s osobami z prostredia organizovaného zločinu (§ 27hb zákona o súdnej rade),
- b) odôvodneného podnetu predsedu súdnej rady, predsedu súdu alebo ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 27hg ods. 1 zákona o súdnej rade) alebo
- c) kvalifikovaného podnetu fyzickej alebo právnickej osoby (§ 27hg ods. 2 zákona o súdnej rade)

Zároveň podľa čl. 141a ods. 6 písm. i) ústavy súdna rada koná **vo veciach majetkových pomerov sudcu.**

Pôsobnosť Súdnej rady Slovenskej republiky podľa zákona o súdnej rade

Pôsobnosť súdnej rady podľa § 27ha a § 27hb zákona o súdnej rade vykonáva súdna rada na základe

- a) **odôvodneného podnetu** predsedu súdnej rady, predsedu súdu alebo ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 27hg ods. 1 písm. a) zákona o súdnej rade) alebo
- b) **kvalifikovaného podnetu** fyzickej alebo právnickej osoby, ak sa o jeho dôvodnosti uznesie nadpolovičná väčšina členov súdnej rady (§ 27hg ods. 1 písm. b) zákona o súdnej rade).

Pri odôvodnenom alebo kvalifikovanom podnete podľa § 27hg ods. 1 a 2 zákona o súdnej rade **musí ísť o také podnety, z obsahu ktorých je súdna rada oprávnená preskúmavať statočnosť pôvodu majetku sudcu, resp. obchodné, majetkové alebo finančné vzťahy sudcu s osobami z prostredia organizovaného zločinu.** Pri kvalifikovanom podnete sa o jeho dôvodnosti musí uznieť súdna rada nadpolovičnou väčšinou. Ak sa tak nestane, má sa za to, že podnet nie je dôvodný, a teda súdna rada v danej veci nemôže konať.

Kvalifikovaný podnet musí obsahovať:

- a) identifikáciu a podpis osoby, ktorá ho podáva,
- b) musí byť z neho zrejmé, ktorého sudcu sa týka a
- c) opis skutočností odôvodňujúcich dôvodnú pochybnosť o pravdivosti majetkového priznania sudcu alebo o dodržiavaní povinnosti spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti.

Opis skutočností, z ktorých vyplýva dôvodná pochybnosť, sa u konkrétneho sudcu môže vzťahovať na

- a) majetkové priznanie,
- b) majetkové pomery,
- c) morálny štandard, integritu pre náležitý a zodpovedný výkon funkcie sudcu, vzťahy s osobami z prostredia organizovaného zločinu.

Na anonymné podanie súdna rada neprihliada (§ 27hg ods. 2 zákona o súdnej rade).

Oprávnenie podať disciplinárny návrh

Účastníci súdnych konaní, vrátane obžalovaných alebo odsúdených osôb sa môžu obracať na predsedu súdnej rady s podnetmi na podanie disciplinárneho návrhu voči konkrétnym sudcom. Podľa § 15 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (disciplinárny súdny poriadok) (ďalej len „disciplinárny poriadok“) disciplinárny návrh proti sudcovi je oprávnený podať navrhovateľ, ktorým je

- a) minister spravodlivosti Slovenskej republiky,
- b) predseda súdnej rady,
- c) verejný ochranca práv, ak sa domnieva, že sudca pri výkone svojej funkcie porušil základné právo alebo slobodu fyzických osôb a právnických osôb,
- d) predseda súdu proti sudcovi príslušného súdu,
- e) predseda krajského súdu aj proti sudcovi okresného súdu, ktorý pôsobí na okresnom súde v jeho obvode, alebo proti hosťujúcemu sudcovi vykonávajúcemu funkciu sudcu na určenom okresnom súde v jeho obvode,
- f) predseda okresného súdu aj proti hosťujúcemu sudcovi vykonávajúcemu funkciu sudcu na príslušnom okresnom súde, a to aj po skončení výkonu funkcie sudcu ako hosťujúceho sudcu na tomto súde,
- g) sudcovská rada proti sudcovi príslušného súdu vrátane predsedu tohto súdu a hosťujúcemu sudcovi vykonávajúcemu funkciu sudcu na príslušnom súde, a to aj po skončení výkonu funkcie sudcu ako hosťujúceho sudcu na tomto súde.

Obligatórne oprávnenie na podanie disciplinárneho návrhu

Predseda súdnej rady **podá** disciplinárny návrh na sudcu **na základe stanoviska súdnej rady**:

- a) ak sudca hodnoverným spôsobom nepreukáže statočnosť pôvodu majetkového prírastku alebo statočnosť pôvodu samotného majetku (§ 27ha zákona o súdnej rade)
- b) ak sudca porušil povinnosť spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti týkajúce sa stránenia sa obchodných, majetkových alebo finančných vzťahov s osobami z prostredia organizovaného zločinu (§ 27hb zákona o súdnej rade),
- c) ak sudca porušil povinnosť spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti inak, ako je uvedené v písmene a) a b), a vzhľadom na povahu tohto porušenia, spôsob konania, mieru zavinenia, opakované alebo iné príťažujúce okolnosti, je takéto porušenie povinnosti spĺňať predpoklady sudcovskej spôsobilosti nezlučiteľné s funkciou sudcu.

Fakultatívne oprávnenie na podanie disciplinárneho návrhu

Podnety na podanie disciplinárnych návrhov

Podľa § 15 písm. b) zákona o disciplinárnom poriadku má predseda súdnej rady návrhovú kompetenciu na podanie disciplinárneho návrhu na konkrétneho sudcu.

Návrh na začatie disciplinárneho stíhania môže podať predseda súdnej rady na základe doručeného podnetu v prípade, ak by na základe takéhoto podnetu vzniklo dôvodné podozrenie zo spáchania disciplinárneho previnenia sudcu uvedeného v § 116 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiakoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V prípade podnetu na podanie disciplinárneho návrhu, je prostredníctvom kancelárie súdnej rady oslovený predseda príslušného súdu so žiadosťou o informovanie, či bol podnet s obdobným obsahom doručený predsedovi príslušného súdu a ako bol vybavený; prípadne či bol podnet vybavený v rozsahu návrhovej disciplinárnej právomoci podľa ustanovenia § 15 písm. d) disciplinárneho poriadku a v súlade s ustanovením § 42 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. S prihliadnutím na obsah podnetu kancelária súdnej rady môže vyžiadať ďalšie informácie aj od sudcovskej rady (plénum) pôsobiacej na konkrétnom súde alebo od dotknutého sudcu.

Následne sa predseda súdnej rady na základe vyhodnotenia podnetu na podanie disciplinárneho návrhu a podkladov zabezpečených kanceláriou súdnej rady v súvislosti s vybavovaním podnetu rozhodne, či využije svoje disciplinárne oprávnenie.

Podania nepatriace do právomoci Súdnej rady Slovenskej republiky

Súdna rada v zmysle vyššie uvedených kompetencií:

- nie je oprávnená posudzovať ústavnosť a zákonnosť postupov a rozhodnutí súdov, a to najmä procesné vedenie konania zákonným sudcom týkajúce sa rozsahu a spôsobu vykonávania dokazovania, spôsob a rozsah vyhotovovania zápisnice o súdnom pojednávaní a pod.,
- neposkytuje právne služby ani právnu pomoc,
- nie je oprávnená rozhodovať o zákonom sudcovi, o jeho vylúčení alebo nevylúčení z konania a rozhodovania, ako aj nerozhoduje o námietke zaujatosti,
- nie je oprávnená vybavovať podnety na nevhodné správanie súdnych úradníkov alebo zamestnancov súdu a iné nedostatky na súdoch, ktoré nesúvisia s kompetenciami súdnej rady,
- neprijíma trestné oznámenia na sudcov alebo iné osoby.

V záujme zníženia administratívnej náročnosti a zvýšenia efektívnosti pri vybavovaní odporúčame pri podaniach zohľadňovať uvedené skutočnosti.